
МЕТОДОЛОГІЯ І ТЕОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

УДК 373.2.011.3-051-001.895
DOI 10.31654/2663-4902-2024-PP-3-8-16

Аніщук А. М.

кандидатка педагогічних наук, доцентка
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя
anishchuk1965@gmail.com
orcid.org/0000-0002-0292-689X

Лісовець О. В.

докторка філософії в галузі освіта/педагогіка (PhD),
доцентка кафедри дошкільної освіти
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя
ksuvik2@gmail.com
orcid.org/0000-0003-4685-3589

ІННОВАЦІЙНІ ФОРМИ І МЕТОДИ РОБОТИ З ПЕДАГОГАМИ У ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У статті розкрито сутність поняття «інновація», висвітлено аналіз інноваційних форм та методів роботи з педагогами у закладі дошкільної освіти. Подано аналіз наукової літератури з проблеми дослідження. Проаналізовано питання формування готовності педагогів до інноваційної діяльності в освітньому процесі у працях сучасних науковців та практиків. Наголошено на тому, що система методичної роботи в ЗДО має бути спрямована на створення професійно-особистісної зони успіху кожного педагога, на підвищення рівня мотивації до саморозвитку і творчості. Проаналізовано проблему підготовки вихователів до використання інноваційних форм та методів. Розглянуто та проаналізовано класифікацію форми методичної роботи: за способом організації (колективні, групові, індивідуальні), за рівнем активності учасників (пасивні, активні, інтерактивні). Детально проаналізовано конкретні інноваційні форми методичної роботи з педагогами ЗДО (майстер-клас, тренінг, методичний фестиваль, вебінар, інтернет-конференція, веб-конференція, форум, методичний кешинг, айстопер, інформаційний коктейль, коворкінг, флешбек) та методи (тьюторство, коучинг, кейс-метод (case-study), метод проєктів, колегіальне навчання, «синтез думок», «методичний діалог», менторинг, метод рефлексії). Визначено низку інноваційних форм методичної роботи для подальшої перспективи наукового дослідження. Ключові слова: інновація, інноваційні методи, інноваційні форми, методична робота, професійний розвиток педагогів, заклад дошкільної освіти(ЗДО), методична діяльність у ЗДО.

Постановка проблеми. Сучасна освіта розвивається в режимі інноваційного пошуку, що викликає зміни різних компонентів діяльності освітян. У цьому зв'язку особливого значення набуває посилення безперервного характеру навчання та професійного вдосконалення педагога як умови його активної адаптації до нових

моделей діяльності, підвищення рівня підготовленості до вирішення професійних завдань та підвищення якості результатів освітнього процесу загалом. В законах України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про вищу освіту», Коментарі до Базового компонента дошкільної освіти в Україні та інших нормативних документах наголошується про необхідність підвищення професійної компетентності вихователя, про інноваційний розвиток освітнього процесу. В закладі дошкільної освіти мають бути створені такі умови, що забезпечуватимуть всебічний розвиток дитини дошкільного віку відповідно до її задатків, нахилів, здібностей, індивідуальних, психологічних та фізичних особливостей, культурних потреб; набуття нею життєвого соціального досвіду.

Зміни в освіті вимагають від педагогів нових підходів і методів навчання. Інноваційні форми роботи допомагають педагогам адаптуватися до цих змін і ефективно здійснювати свою діяльність. Слово «*інновація*» має латинське походження і в перекладі означає оновлення, зміну, введення нового. У педагогічній інтерпретації інновація означає нововведення, що поліпшує хід і результати освітнього процесу. Тому, інноваційна діяльність – це новаторство, а інноваційні підходи – це підходи, які реалізуються у системі (методах, формах, структурі, організації) науково-методичної роботи. Педагогічна інновація – це зміни, спрямовані на поліпшення розвитку, виховання і навчання, вдосконалення цілей і змісту, форм і методів педагогічної діяльності, що сприяє розвитку свідомості та самосвідомості педагога.

Провідним засобом активізації інноваційної діяльності є *методична робота*, якісна організація якої забезпечує розвиток закладу дошкільної освіти. Правильний підхід до вибору змісту і методів методичної роботи, їхнього раціонального поєднання та взаємозв'язку сприятиме професійному зростанню педагогічних працівників, підвищенню їх психолого-педагогічної компетентності, здатності до творчого пошуку й реалізації нових ідей.

В контексті оновлення змісту освіти пріоритет буде віддаватися таким формам організації методичної роботи з педагогічними працівниками, які б дозволяли кожному педагогу вибирати власну траєкторію розвитку, визначати форми та варіанти професійного зростання, а також враховувати освітні потреби та запити педагогів, рівень їхнього професіоналізму, мотиви професійного розвитку педагога; стимулювали б кожного педагога до набуття професійної компетентності, здатності адаптуватися в умовах, що постійно змінюються.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що все ширше в практиці дошкільної освіти використовуються сучасні інноваційні форми та методи роботи з педагогами. Питання формування готовності педагогів до інноваційної діяльності в освітньому процесі розглядали у своїх працях І. Бех, В. Бондар, Л. Ващенко, І. Дичківська, В. Загвязинський, М. Лещенко, І. Підласий, М. Чепіль та ін.; упровадження інноваційних педагогічних технологій в роботу з дітьми дошкільного віку в закладах дошкільної освіти відображені у дослідженнях Г. Беленької, А. Богуш, Ю. Волинця, Л. Зданевич, О. Половіної, Т. Поніманської, О. Фунтікова, А. Харченко, Л. Швайка та ін. Проблема підготовки педагогічних кадрів до інноваційної діяльності у ЗДО стала предметом досліджень Л. Артемової, Г. З. Борисової, Е. Вільчковського, Н. Гавриш, Н. Голоти, Н. Денисенко, О. Кучерявого, Н. Лисенко, М. Машовець, Т. Шинкар та ін.

Як зазначає А. Богуш, реформуючи й модернізуючи дошкільну освіту, держава насамперед дбає про підготовку професійних конкурентно здатних фахівців. Задля цього передбачено і впроваджено низку стимулів залучення до процесу реформування освіти найкращих професіоналів. Якість і результативність дошкільної освіти залежить насамперед від методично підготовлених професіоналів, керівників ЗДО, як-от: вихователя-методиста і директора ЗДО, які забезпечують матеріально та інноваційно-спрямований освітньо-виховний процес ЗДО. Якість освітньо-виховного процесу ЗДО залежить передовсім від педагогічної організації методичної роботи колективу вихователів вихователем-методистом [2, с. 98].

О. Каплуновська стверджує, що сучасна педагогічна наука переживає період прискорення темпів впровадження інноваційних розробок, втілення нових ідей і впровадження сучасних технологій у педагогічний процес. У зв'язку з цим, змінюються підходи до організації методичної роботи, пріоритет надається використанню активних форм і методів навчання педагогічного колективу, формуванню активних професійних компетентностей [9, с. 10].

Мета статті: розглянути інноваційні форми і методи роботи з педагогами у закладах дошкільної освіти та визначити їх вплив на професійний розвиток педагогів.

Виклад основного матеріалу. Покращення якості дошкільної освіти безпосередньо залежить від рівня професійної компетентності вихователів. В умовах сучасних реформ у сфері освіти відбуваються кардинальні зміни в статусі педагога та його освітніх функціях, що, в свою чергу, ставить нові вимоги до його професійно-педагогічної компетентності та рівня професіоналізму. Наразі існує потреба у творчих і компетентних педагогах, здатних розвивати свій особистісний потенціал у системі дошкільної освіти. Успіх роботи закладу дошкільної освіти значною мірою залежить від творчої активності вихователів і їхньої професійної зрілості.

Позитивні зміни в системі дошкільної освіти, підвищення кваліфікації і перепідготовки педагогічних кадрів стають одним із головних завдань з модернізації системи освіти. Без впровадження нових ідей та інноваційних технологій в роботі закладів дошкільної освіти неможливе реформування всієї системи дошкільного освіти. Розвиток освітніх систем відбувається завдяки тому, що створюються, поширюються та освоюються нововведення. У зв'язку з цим у сферу інноваційної професійної діяльності включено усі заклади дошкільної освіти; вихователі залучені у інноваційні процеси щодо оновлення змісту дошкільного освіти. Інноваційні перетворення в освіті набувають системного характеру.

Система методичної роботи в ЗДО має бути спрямована на створення професійно-особистісної зони успіху кожного педагога, підвищення рівня мотивації до саморозвитку і творчості за використання таких факторів:

- облік результатів діагностики професійних та індивідуально-психологічних особливостей педагогів;
- індивідуалізація стосунків із колегами;
- диференціація взаємодії різних груп педагогічного колективу;
- орієнтування на позитивні можливості особистості педагога;
- особистий приклад керівника [7].

Останнім часом усе частіше в дошкільній практиці використовують інноваційні форми методичної роботи, які спрямовані на максимальну активізацію практичної діяльності педагогів в усіх видах готовності до інноваційної діяльності. Вони розширюють методичну роботу, роблять її динамічною, активно-творчою. Більшість нетрадиційних форм методичної роботи носять інноваційний характер, у процесі їх використання впроваджують інтерактивні методики.

У педагогічній літературі організаційні форми методичної роботи класифікуються за способом організації (колективні, групові, індивідуальні), за рівнем активності учасників (пасивні, активні, інтерактивні). Пасивні форми роботи орієнтовані на репродуктивну діяльність, спираються на зону актуального розвитку педагогів. Активні форми стимулюють пошук, творчу дослідницьку діяльність педагогів, орієнтовані на зону найближчого розвитку педагогів. Інтерактивні форми припускають створення нового освітнього продукту в процесі взаємодії залучених до освітнього процес суб'єктів.

До інтерактивних форм роботи з педагогічним колективом відносять: *традиційні та інноваційні*.

Охарактеризуємо найефективніші, на думку науковців, інноваційні форми роботи з педагогами у закладах дошкільної освіти.

До сучасних інноваційних форм роботи з педагогічними кадрами слід віднести *майстер-класи*. Це особливий жанр узагальнення та поширення педагогічного

досвіду, що представляє собою фундаментально розроблений оригінальний метод або авторську методику, що спирається на свої принципи і має певну структуру. Майстер-клас – ефективна форма передачі знань і умінь, обміну досвідом навчання та виховання, центральною ланкою якої є демонстрація оригінальних методів освоєння певного змісту та активної ролі всіх учасників заняття. Це особлива форма, яка заснована на «практичних» діях показу і демонстрації творчого вирішення певної пізнавальної і проблемної педагогічної задачі [4].

Актуальною формою методичної роботи з педагогами у ЗДО є *тренінги*. *Тематичні тренінги* передбачають розвиток професійних компетентностей педагогів, використання інтерактивних методів навчання, обговорення новітніх освітніх технологій. *Тренінг професійного педагогічного спілкування* передбачають систему вправ, спрямованих на оволодіння основами професійного спілкування, що складається із двох циклів: 1) включає в себе вправи на практичне оволодіння елементами педагогічної комунікації, що сприяють розвитку комунікативних здібностей, набуттю навичок управління спілкуванням; 2) вправи на вміння діяти у конкретних педагогічних ситуаціях [8, с. 79].

Методичний фестиваль – це форма методичної роботи, яка передбачає велику аудиторію учасників і ставить за мету обмін досвідом роботи, впровадження нових педагогічних ідей і методичних знахідок. Як зазначає А. Богуш, *методичний фестиваль* – це багатопланова разова форма пропаганди передового педагогічного досвіду, педагогічних здобутків тощо. Так, упродовж 2022 року в Україні було проведено Всеукраїнський фестиваль з дошкільної освіти: «Українське дошкілля: якісна практика», в якому взяли участь ЗДО всіх регіонів під керівництвом вихователів-методистів [2, с. 56].

Дослідниця Н. Гавриш ґрунтовно описує та активно практикує з педагогами таку форму методичної роботи як *вебінар*. На її думку, *вебінар* – це інтерактивне мережеве навчальне заняття, що проводиться фахівцем дистанційно з використанням різноманітних програмних засобів та мережевих ресурсів, що забезпечують високу інформаційну насиченість і активність слухачів в режимі реального часу. В ході заняття педагоги виступають з доповідями, ставлять запитання, беруть участь в обговоренні, дискутують. Виходячи з цього, вебінар означає «семінар, що проходить в комп'ютерній мережі». Вебінари стали популярною формою дистанційного інтерактивного навчання [3, с. 65].

Спрямовують педагогів на активну науково-методичну діяльність і інтернет-конференції (Веб-конференції, відеоконференції) та інтернет-форуми. *Інтернет-конференція* проводиться в режимі чату. *Методичний навчальний чат* – це бесіда в реальному часі, завданням якої є обговорення актуальних проблем організації освітнього процесу, його навчально-методичного забезпечення та супроводження. Чат може мати різну спрямованість: пізнавально-мотивуючу, пізнавально-пояснюючу, пізнавально-діяльнісну, пізнавально-формуючу та варіативну, творчо-розвивальну, пізнавально-повідомлюючу тощо. Ця форма забезпечує: можливість організації дистанційного спілкування фахівців з актуальних проблем розвитку сучасної освіти; оперативний обмін інформацією для вироблення спільної стратегії дій; швидке отримання консультацій з проблемних питань.

Веб-конференція – технологія і інструментарій для організації онлайн-зустрічей та спільної роботи в режимі реального часу через Інтернет. Веб-конференції дозволяють проводити онлайн-презентації, спільно працювати з документами і додатками, синхронно переглядати сайти, відеофайли і зображення. Це дозволяє працівникам залишатися на своїх робочих місцях і при цьому отримувати необхідні їм знання. Ця інноваційна система, дозволяє підвищувати рівень кваліфікації педагогічних працівників.

Відеоконференція – покликана забезпечити зустріч та спілкування кількох осіб, які знаходяться в різних місцях, і використовують телекомунікаційні аудіо і відео засоби. Це може виглядати просто як розмова між двома педагогами або як

спілкування між цілими аудиторіями (у кількох точках). Крім того, аудіо- та візуальна передача засідання може бути використана для обміну документами і відображенню їх на великому екрані. Цей метод можна використати для дистанційного навчання.

Веб-форум або просто Форум – інтернет-ресурс, популярний різновид спілкування в Інтернеті. На форумі створюються теми для спілкування. Всі, кого цікавить певна інформація, можуть зручно й швидко переглянути її. На форумі є адміністратори (власники форуму) та модератори (персонал, який стежить за виконанням установлених правил та порядком). Тематика форумів може бути найрізноманітнішою [11, с. 342].

Методичний веб-квест – дидактична структура в рамках якої наставник формує пошукову діяльність тих, хто навчається, задає їм параметри цієї діяльності і визначає її час. Він перестає бути «джерелом знань», а створює необхідні умови для їх пошуку. Як описують Т. Герлянд, Н. Кулалаєва та інші дослідники у своєму посібнику, засновники технології веб квест Б. Додж і Т. Марч визначають його як дослідницьку довідково орієнтовану діяльність, у результаті якої фахівці здійснюють пошук інформації, використовуючи інтернет ресурси та відео конференції. На думку В. Шмідт, *веб квести* – це міні проекти, основані на пошуку інформації в Інтернеті [5].

Л. Дарченко пропонує інноваційні форми методичної роботи з педагогами у закладах дошкільної освіти, які допоможуть вихователю бути готовим до застосування нових освітянських ідей, постійно навчатися, перебувати у нескінченному творчому пошуку. Це такі форми як: *методичний кешинг* (інтерактивні пригодницькі ігри, учасники яких пересуваються пунктами, знаходять і виконують завдання, долають перешкоди у рамках загального сценарію); *айстопер* (від англ. – eye stopper – те, що зупиняє око). Завдання – зацікавити, привернути увагу до якоїсь проблеми (візуально), що мотивує до її розв'язання); *інформаційний коктейль* (обмін короткими повідомленнями з певної теми, проблеми); *коворкінг* (спільна праця різних фахівців закладу дошкільної освіти); *флешбек* (пригадування яскравих, цікавих подій, обговорення їх) тощо [8, с. 8].

Ключовими для підвищення якості освіти та забезпечення професійного розвитку вихователів є й *інноваційні методи роботи з педагогами*. Серед таких методів роботи пріоритетна роль належить *тьюторству*. За допомогою нього запроваджується система наставництва для молодих педагогів, підтримка їх у професійному становленні та адаптації до нових умов роботи.

Метод, що дозволяє максимально розкрити потенціал людини, виявляти іще нереалізовані ресурси особистості, є *коучинг*. Як професійна дисципліна, коучинг вивчає закономірності, механізми та способи створення передумов для максимального саморозкриття потенціалу особистості педагога чи колективу, включно із професійним самоусвідомленням та лідерством, самовдосконаленням і саморегуляцією. Коуч, який працює з педагогом або ж з групою не дає готових порад та рекомендацій, а допомагає віднайти власні способи розв'язання актуальних проблем. Він формує компетентності безпосередньо у процесі роботи, допомагає людині розвиватися, творити, пізнати межі своїх здібностей та досягти певної мети.

Проаналізувавши поняття коучингу, слід зазначити, що він впливає на створення сприятливих умов для формування фахівця, який здатен реалізувати свої потенційні здібності, професійні якості, і який буде спроможним самостійно приймати відповідальні рішення щодо своєї професійної діяльності [17].

Один із інноваційних методів, який передбачає розвиток інтелектуального потенціалу вихователя та користується значною популярністю сьогодні *кейс-метод (case-study)*. Він передбачає всебічний аналіз представленої ситуації професійно-педагогічної діяльності, що обговорюється під час відкритої дискусії й сприяє виробленню в учасників case-study навичок прийняття рішень. До позитивних сторін застосування даного методу належить повне наближення до реалій практичної діяльності педагога, розвиток уміння самостійного, нестандартного вирішення ситуацій та

здібностей до аналізу й апробації власних поглядів і дій [13]. Суть методу полягає у використанні конкретних випадків, ситуацій, історій, тексти яких називаються кейсом, для спільного аналізу, обговорення і вироблення рішень. Використання методу дозволяє набути навичок застосування теоретичного матеріалу для аналізу практичних проблем, уміння формулювати запити, приймати рішення в умовах невизначеності, відстоювати власну позицію.

Відповідно до класифікації кейси поділяються на: *кейси-випадки* (описують лише один випадок (невеликі за розміром, не вимагають спеціальної підготовки слухачів та використовуються зазвичай під час першого знайомства з даним методом); *допоміжні кейси* (основа для роботи над іншими кейсами (спрямовані на передачу та легке засвоєння необхідної інформації)); *кейси-вправи* використовуються з метою застосування на практиці конкретних прийомів та шляхів вирішення поставленої проблеми; *кейси-приклад* (своєрідний зворотній аналіз ситуації). Слухачі курсів аналізують наявну інформацію, розбивають її на складові частини та виявляють допущену помилку, виробляють можливі кроки її уникнення; комплексні кейси навчають відділяти істотну інформацію від другорядної; *кейси-рішення* (вибудований план дій в обставинах, що склалися) [14, с. 150].

Інноваційна діяльність у роботі ЗДО – вимога часу, яка спрямована на забезпечення адекватності навчально-виховного процесу та його результатів. Сучасним інноваційним методом роботи з педагогами є *метод проектів*. *Метод проектів* – залучення педагогів до спільної роботи над проектами, що спрямовані на покращення освітнього процесу та впровадження нових підходів.

Метод дослідницьких проектів – один із способів організації науково-методичної роботи, заснований на реалізації принципів особистісно-орієнтованого підходу. В основі методу лежить «метод проблем», розроблений у 20-х роках минулого століття педагогом-гуманістом Д. Дьюї та розвинутий його послідовником В. Кілпатриком. Суть методу полягає у розробленні і реалізації певної педагогічної ідеї одним або декількома педагогами (творча група) протягом певного часу під керівництвом наукового керівника [16].

З-поміж розмаїття, прописаних у методичній літературі методів роботи вихователя-методиста з педагогічним колективом, слід розглянути такі: *колегіальне навчання* – обмін досвідом між педагогами через спільні заходи, дискусії та обговорення. Використання колективного досвіду для вирішення професійних завдань; *метод «Синтез думок»* – суть якого полягає в пошуку і виявленні оригінальних рішень з теоретичних та практичних питань. Групи педагогів шукають погоджене рішення, а результат роботи повинен бути відображений у вигляді схеми, перерахування ознак, кінцевому тексті, всі записи роблять на аркушах, які потім передають наступній групі. У цьому аркуші підкреслюються думки, з якими дана група не погоджується. Експерти обробляють аркуші, зіставляючи написане, роблять загальний звіт, що потім обговорює педагогічний колектив; *метод «Методичний діалог»* – включає обговорення певної теми, вироблення плану спільних дій, протистояння й критику позицій тієї або іншої групи. Методичний діалог ведеться між керівником і педагогами або групами слухачів з певної теми. Вся увага зосереджена на сильних моментах позиції інших. На закінчення фіксують загальні погляди, робиться висновок з теми, приймається рішення про подальші спільні дії; *менторинг* – систематична підтримка педагогів через менторські програми, розвиток професійних навичок та компетенцій; *метод рефлексії (саморефлексія)* – розвиток навичок самоаналізу, критичного мислення та оцінки власної педагогічної діяльності. Використання рефлексивних практик застосовуються для постійного вдосконалення вихователя [10, с. 36].

Аналіз науково-методичних джерел, свідчить про те, що нами розглянуті далеко не всі інноваційні форми та методи роботи з педагогами у ЗДО. У майбутніх наукових публікаціях варто звернути увагу та охарактеризувати такі як: фестиваль педагогічних ідей, методичну дискусію, методичний фестиваль, методичний аукціон, «мозковий

штурм», ярмарок педагогічної творчості та ідей; методичний ринг, педагогічний KBK, ділову гру, педагогічний портрет творчого вихователя, дебати, панораму методичних знахідок, методичний міст, «відкритий мікрофон», методичні посиденьки, бюро педагогічних знахідок, методичний бенефіс, методична естафета тощо, які є не менш актуальні та ефективні у методичній роботі закладу дошкільної освіти.

Висновки. Таким чином, використання вищезазначених інноваційних форм та методів роботи з педагогами у закладі дошкільної освіти забезпечить педагогічним працівникам теоретичні знання про інноваційні технології у сфері педагогічної науки; формування методичної культури педагогів; стимулюватиме до особистісно-професійного зростання; сприятиме узагальненню та поширенню передового педагогічного досвіду; використанню нових програмних продуктів, що дозволяють оптимізувати робочий час педагога тощо.

Тому організація методичної роботи з педагогічними кадрами в закладі дошкільної освіти щодо впровадження інноваційних форм та методів роботи набуває першочергового значення. Методичний кабінет повинен бути центром і координатором педагогічного досвіду, інноваційних технологій, поширення їх серед широких верств педагогічної спільноти. А методична служба покликана підтримувати рівень професійної кваліфікації вихователя, сприяти розвитку його творчого потенціалу, здатності до самоосвіти й самовдосконалення. самореалізації в професійній діяльності.

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Богуш А. Методична робота в закладах дошкільної освіти: навч. посіб. Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2022. 200 с.
3. Гавриш Н., Безсонова О. Калейдоскоп інформаційно-ігрової творчості дітей. Коректурні таблиці: методичні рекомендації щодо використання коректурних таблиць. Видавничий дім «Слово», 2016. 256 с.
4. Гавриш Н. В. Майстер-клас як форма підвищення кваліфікації педагогів. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. № 3 (Березень). 2021.
5. Герлянд Т. М., Кулалаєва Н. В. і ін. Веб квест у професійному навчанні: методичні рекомендації / за заг. редакцією Т. М. Герлянд. Київ: ІПТО НАПН України, 2016. 141 с.
6. Дарченко Л. Інноваційні форми методичної роботи з педагогами у закладах дошкільної освіти. *Педагогічний вісник Поділля*. ХОІППО. № 5 (2023). 78 с. С. 8–10.
7. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. Київ, 2004. 352 с.
8. Зливков В. Л., Лукомська С. О. Сучасні тренінгові технології розвитку особистості в освіті. Київ, 2022. 184 с.
9. Каплуновська О. Розкриття інноваційного потенціалу педагогів засобами педагогічного проектування. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2014. № 7. С. 10–18.
10. Коваленко О., Кирилова І. Методичний супровід педагогів як засіб підвищення якості сенсорно-пізнавального розвитку дітей у ЗДО. *Молодий вчений*. 2020. № 7(83). С. 35–39.
11. Козак Л. В. Підготовка майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології до інноваційної професійної діяльності: монографія. Київ: Едельвейс, 2014. 599 с.
12. Крутій К. Сучасне заняття та освітні ситуації. *Дошкільне виховання*. 2016 № 9. С. 6–10.
13. Куцевол О. М. Використання методу case-study у форматі підвищення кваліфікації вчителів української мови і літератури. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Педагогічні науки*. 2017. № 4. С. 230–243. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&S21P03=FILA=&S21STR=znpnadpcpn_2017_4_21

14. Марченко Н. Форми підвищення кваліфікації вчителів. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2019. Т. 2. № 24. С. 148–153.
15. Половіна О., Савінова Н. Методичний тиждень, або Лайфхаки методичного супроводу педагогів. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2018. № 12. С. 4–12.
16. Токаренко Н. М. Організуємо проектну діяльність: крок за кроком. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2013. № 1. С. 59–62.
17. Фасолько Т. С. та ін. Використання сучасних педагогічних технологій в дошкільній освіті: наставництво та коучинг у підготовці вихователя ЗДО. *Вісник науки та освіти*. 2023. № 8 (14). С. 807–820.

References

1. Bazovyy komponent doshkil'noyi osvity [Basic component of preschool education]. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf [in Ukrainian].
2. Bohush, A. (2022). *Metodychna robota v zakladakh doshkil'noyi osvity* [Methodical work in preschool education institutions]. Odesa: vydavets' Bukayev Vadym Viktorovych [in Ukrainian].
3. Havrysh, N. & Bezsonova, O. (2016). *Kaleydoskop informatsiyno-ihrovoyi tvorchosti ditey. Korekturni tablytsi. Metodychni rekomendatsiyi shchodo vykorystannya korekturnykh tablyts'* [Kaleidoscope of children's information-game creativity. Correction tables. Methodical recommendations on the use of correction tables.]. Vydavnychyy dim «Slovo» [in Ukrainian].
4. Havrysh, N.V. (2021). *Mayster-klas yak forma pidvyshchennya kvalifikatsiyi pedahohiv* [Master-class as a form of professional development of teachers.]. *Vykhovatel'-metodyst doshkil'noho zakladu – Methodist preschool teacher*, 3 (Berezen') [in Ukrainian].
5. Herlyand, T.M. & Kulalayeva, N.V. (2016). *Veb kvest u profesiynomu navchanni* [Web quest in professional education] / za zah. redaktsiyeyu T.M. Herlyand. Kyiv: IPTO NAPN Ukrayiny [in Ukrainian].
6. Darchenko, L. (2023). *Innovatsiyni formy metodychnoyi roboty z pedahohamy u zakladakh doshkil'noyi osvity* [Innovative forms of methodical work with teachers in preschool education institutions] *Pedahohichnyy visnyk Podillya. KHOIPPO*. No 5. Pp. 8–10 [in Ukrainian].
7. Dychkivs'ka, I.M. (2024). *Innovatsiyni pedahohichni tekhnolohiyi* [Innovative pedagogical technologies]. Kyiv [in Ukrainian].
8. Zlykov, V.L. & Lukoms'ka, S.O. (2022). *Suchasni treninhovi tekhnolohiyi rozvytku osobystosti v osviti* [Modern training technologies of personality development in education]. Kyiv [in Ukrainian].
9. Kaplunovs'ka, O. (2014). *Rozkryttya innovatsiynoho potentsialu pedahohiv zasobamy pedahohichnoho proektuvannya*. [Revealing the innovative potential of teachers by means of pedagogical design]. *Vykhovatel'-metodyst doshkil'noho zakladu – Methodist preschool teacher*. No 7. Pp. 10–18 [in Ukrainian].
10. Kovalenko, O. & Kyrylova, I. (2020). *Metodychnyy suprovid pedahohiv yak zasib pidvyshchennya yakosti senso-mo-piznaval'noho rozvytku ditey u ZDO* [Methodical support of teachers as a means of improving the quality of sensory and cognitive development of children in special education]. *Molodyy vchenyy – A young scientist*. No 7(83). Pp. 35–39 [in Ukrainian].
11. Kozak, L.V. (2014). *Pidhotovka maybutnikh vykladachiv doshkil'noyi pedahohiky i psykholohiyi do innovatsiynoyi profesiynoyi diyal'nosti* [Preparation of future teachers of preschool pedagogy and psychology for innovative professional activity]. Kyiv: Edel'veys [in Ukrainian].
12. Krutiy, K. (2016). *Suchasne zanyattya ta osvithi situatsiyi* [Modern occupation and educational situations]. *Doshkil'ne vykhovannya – Preschool education*. No 9. Pp. 6–10 [in Ukrainian].
13. Kutsevol, O.M. (2017). *Vykorystannya metodu case-stady u formati pidvyshchennya kvalifikatsiyi vchyteliv ukrayins'koyi movy i literatury* [Use of the case-study method in the format of professional development of Ukrainian language and literature teachers]. *Natsional'noyi akademiyi Derzhavnoyi prykordonnoyi sluzhby Ukrayiny – National Academy of the State Border Service of Ukraine*. No 4. Pp. 230–243 [in Ukrainian].

14. Marchenko, N. (2019). Formy pidvyshchennya kvalifikatsiyi vchyteliv [Forms of teacher qualification improvement]. *Aktual'ni pytannya humanitarnykh nauk: mizhvuzivs'kyy zbirnyk naukovykh prats' molodykh vchenykh Drohobys'tkoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka*. Vol. 2. No 24. Pp. 148–153 [in Ukrainian].

15. Polovina, O. & Savinova, N. (2018). Metodychnyy tyzhden', abo Layfkhaky metodychnoho suprovodu pedahohiv [Methodical week, or Lifehacks of methodological support for teachers]. *Vykhovatel'-metodyst doshkil'noho zakladu*. No 12. Pp. 4–12 [in Ukrainian].

16. Tokarenko, N.M. (2013). Orhanizovuyemo proektну diyal'nist': krok za krokom. [We organize project activities: step by step]. *Vykhovatel'-metodyst doshkil'noho zakladu*. No 1. Pp. 59–62 [in Ukrainian].

17. Fasel'ko, T.S. ta in. (2023). Vykorystannya suchasnykh pedahohichnykh tekhnolohiyi v doshkil'niy osviti: nastavnytstvo ta kouchynh u pidhotovtsi vykhovatelya ZDO [The use of modern pedagogical technologies in preschool education: mentoring and coaching in the training of a special education teacher]. *Visnyk nauky ta osvity*. No 8(14). Pp. 807–820 [in Ukrainian].

Lisovets O.

Doctor of Philosophy in the field of education/pedagogy, (PhD),
Associate Professor of Preschool Education
Nizhyn Mykola Gogol State University
ksuvik2@gmail.com
orcid.org/0000-0003-4685-3589

Anischuk A.

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department
of Preschool Education
Mykola Gogol Nizhyn State University
anishchuk1965@gmail.com
orcid.org/0000-0002-0292-689X

INNOVATIVE FORMS AND METHODS OF WORKING WITH TEACHERS IN A PRESCHOOL EDUCATION INSTITUTION

The article reveals the essence of the concept of "innovation", highlights the analysis of innovative forms and methods of working with teachers in a preschool education institution. An analysis of the scientific literature on the research problem is presented. The issue of the formation of teachers' readiness for innovative activities in the educational process is analyzed in the works of modern scientists and practitioners. It is emphasized that the system of methodical work in ED should be aimed at creating a professional and personal zone of success for each teacher, at increasing the level of motivation for self-development and creativity. The problem of training educators to use innovative forms and methods is analyzed. The classification of the form of methodical work was considered and analyzed: according to the method of organization (collective, group, individual), according to the level of activity of the participants (passive, active, interactive). Specific innovative forms of methodical work with teachers of educational attainment (master class, training, methodical festival, webinar, internet conference, web conference, forum, methodical caching, eyestopper, information cocktail, coworking, flashback) and methods (tutoring, coaching) are analyzed in detail, case-study method, project method, collegial learning, "synthesis of thoughts", "methodical dialogue", mentoring, reflection method). A number of innovative forms of methodical work have been identified for the further perspective of scientific research.

***Key words:** innovation, innovative methods, innovative forms, methodological work, professional development of teachers, preschool education institution, methodical activity in preschool education.*